

Izbija vsak četrtak
in velja s poštnino
svod in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Letočnina se pošilja
upravitelstvu v tiskarni
sr. Cirila, krovaško
ulico št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Belečinski katol. tis-
kovnega društva do-
življa list brez po-
sodne naročnine.

SLOVENSKI

GOŠPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dob-
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
žajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do ure poludne.

Štev. 29.

V Mariboru, dne 16. julija 1903.

Tečaj XXXVII.

Drugi mladeniški shod.

Slovesno se je razlegal zadnja nedelja, dne 12. t. mes. glas trojiških zvonov daleč na okoli po Slovenskih goricah ter pozdravljal nenavadne vrste božjepotnikov. Mnogo različnih procesij je že videla Sv. Trojica, a takih še ne, kakoršne so se vile zadnja nedeljo po hribčku proti veliki in krasni romarski cerkvi. Mladeniči in le mladeniči, lepe rasti, krepke postave, jasnih obrazov, s katerih jim sije veselje in navdušenost! Skoro vsi imajo pripete svetinjice Marijine družbe, marsikateri se ponaša tudi z vojaško kolajno na rdečem traku. Začuden, a vendar dostojno opazujejo trojiški nemškutarji prihajajoče množice. S cerkve in s poslopja slovenskega trgovca Friša plapolajo zastave v pozdrav. Vrh trojiški mladeniči so pristržno sprejemali prihajajoče romarje. Vse župnije Slov. goric, od Maribora do Ljutomera, od Sv. Urbana do Marije Snežne, vse so častno zastopane. Srce je človeku utripalo notranje radosti, ko je gledal to mnogoštevilno armado zavednih slovenskih mladeničev! Bilo jih je nad 1500. To je število, ki mora vsakega napolniti s spoštovanjem do sijajnih uspehov mladeniškega gibanja!

Slavnost v cerkvi.

Dubkoma je bila napolnjena prostorna trojiška cerkev mladih božjepotnikov. Niti najmanjšega prostora ni bilo prostega. Cerkevni govor je imel č. g. Fr. Muršič, župnik framski. Mladeniči so cvet katol. cerkve. Razkladal jim je duhovno navodilo: Jezus in Marija naj bo vaša tovaršija! Opominjal jih

je s povzdignjenim glasom, naj ljubijo in spoštujejo svoje drage stariše. Navduševal jih je za vstop v Marijine družbe. Na Kranjskem je že 15.000 mladeničev in 21.000 mladenk v Marijini družbi. Štajerska slovenska mladina naj ne zaostane, ona mora v tem oziru prednjačiti. Bodrilne besede propovednikove gotovo ne bodo ostale brez sadu pri poslušalcih. Slovesno sv. mašo je služil č. o. gvardijan trojiški Meznarič. Med sv. mašo je bilo tudi skupno sv. obhajilo mladeničev. Poldne je že odzvonilo, ko smo prišli iz cerkve.

V št. Lenart.

Trojiški nemškutarji so pokazali ob priliki tega shoda zopet enkrat svojo veliko mržnjo do Slovencev. Vedli so preprečiti, da nismo dobili prostora v trgu za izvencerkveno zborovanje. Mladeniči pa so pokazali, da znajo izvajati iz nemčurske nestrpnosti potrebne posledice. Rajši so ostali žejni in lačni, nego bi nesli le krajcar svojim neprijateljem. Takoj po dovršenem cerkvenem opravilu se je razvrstila množica mladeničev ter odkorakala proti št. Lenartu. Komaj pa smo prišli v št. Lenart, zabodla je slovenska zastava šentlenartskim nemškim gospodom v oči in s policaji so nam prišli nasproti. Ker jim zastave nismo izročili, utrgali so nam jo z droga. Med mladeniči je nastala razburjenost. Odločnemu nastopu mladeničev se je policija nazadnje udala ter nam izročila zastavo, katero smo smeli dalje nesti, a nerazvito. Ko so se cerkvene zastave shranile, obkolili so mladeniči nerazvito zastavo ter ji prirejali burne ovacije. Odkrili so se ter okoli zastave skupno peli narodne pesmi. Potem smo med

gromovitimi živijo-klici in navdušenim popevanjem pesmi »Naprej zastava Slave« odkorakali po trgu na zborovališče, ki je bilo pripravljeno na prijaznem in velikem vrtu gosp. Polič-a.

Slavnostno zborovanje.

Z balkona Polič-eve hiše so zadoneli lepi in izurjeni glasovi šentlenartskih pevcev zbranim mladeničem v pozdrav. Oglasile so se tudi miloglasne tamburice vrlih benediških tamburašev. Potem nastopi slovenski župan Rop ter otvori zborovanje. Pozdravi mladeniče v imenu bralnega in gospodarskega društva, v imenu slovenske okolice, a tudi v imenu trga, ki je po večini slovenski, četudi še je uprava v nemških rokah. (Klici: Živili Slovenci! Preat nemškutarji!)

Slavnostni govor je imel provizor barbarski č. g. Fr. Gomilšek. V vzneseni besedi je vnel mladeniče za ljubezen do prekrasne in divne slovenske domovine. Navduševal jih je, naj delajo za gospodarski in prosvetni napredek slovenskega naroda ter za lastno temeljito izobrazbo. Izobrazimo si vse moči naše duše! Mladeniške organizacije dobe kmalu opravilnik. Govor je bil večkrat pretrgan vsled šumnega pritrdjevanja. Posebno je bilo navdušenje veliko, ko je govornik omenjal, kako junaško in hrabro se borijo naši bratje Hrvati za svoje pravice. Iz sto in sto grl je zaorilo: »Živili Hrvati!« da se je tresel nemškutarški trg Sv. Lenart.

Za njim je govoril g. A. Korošec iz Maribora in deželni poslanec g. Iv. Roškar. Že ob nastopu so mladeniči g. posl. Roškarja navdušeno pozdravili s klici: Živijo kmetiski

Listek.

Svidenje.

Gromeče drdra brzovlak čez donavski most pri Tulnu.

Le še par minut in zopet bode v rojstnem kraju, med dragimi domačimi. Pet let je minulo, kar je zapustil cesarski Dunaj. Bil je ledeno mrzel decemberski dan — dobro se še spominjam — in oster sever je bril čez snega se lesketajoče poljane. V njegovem srcu pa ni bilo pusto, prazno; ne, nikakor ne. Z veselimi nadami in z lepimi načrti za prihodnost podal se je med svet. — Vse se mu je izpolnilo, uresničilo, vse je dosegel, kar in kakor je želel. Povsod — v Parizu, Londonu — z navdušenjem vsprejet in pozdravljen; konec vseh koncertov od sten močen aplavz!

Z veseljem se zamisli v preteklost, ko sloni v kotu drugega razreda — brez skrbi — brez vsake bridkosti v srcu — — —

Slike se menjajo. Preteklost se umakne sedanjosti.

Kako težko pričakuje sestra njegovega toli zaželjenega prihoda! Kako je vse skrbno pripravila za njega, ki ji je vse!

Že jo čuti pred seboj — že jo sliši!

»Nič več nisem mogla prestajati brez tebe, ti uhajavec, uskok! Lahko si se smejal, kopajoč se v takem razkošju. Sedaj te ne izpustim nikdar več; vedno boš pri meni!«

Na lahno se smehlja tej sliki bujne domišljije.

Makso, njegov dobri Makso!

Kako bode to lepo, ko bodeta sede pri kozarcih sanjala o preteklosti — o veselih dijaških letih.

Kaj sedaj počne? Skoraj bode že dve leti, kar mi je pisal zadnje pismo. Pa, zakaj ni Makso pisal, zakaj? — Obadva sta bila prelena za to pisarjenje!

Bodeta pa sedaj zato vedno skupaj. To bodo dnevi veselja!

* * *

Vlak pomnoži svojo hitrost, kajti imajo že precejšnjo zamudo.

»Heiligenstadt!«

Nekaj potnikov izstopi.

Vpitje za pozabljene klobučnice in dežnike, vse že zrele za peč, vrvenje, drvenje železniških uslužbencev — vse to bi kmalu človeku glavo zmešalo. Toda, hvala Bogu, da se tako malo briga za vse to. Tudi mladi virtuoz na violino se ne zmeni — njegove misli so že na Dunaju.

Zadnji kos poti — — — Nepotrpežljivemu potniku se zdi ta vožnja jednaka plazenju polža.

Kaj pomeni ta pisk? še eden; — Zavornice prično delovati — vlak stoji.

Krik — vpitje —. Potniki hite iz vozov k stroju. »Kaj je že zopet!« mrmra nevoljen mladi umetnik.

»Nekdo se je vlegel pod kolesa.«

»Ne, skočil je iz voza.«

»Povozili so ga.«

»So ga že potegnili izpod koles.«

»Ana, Ana, tukaj spredaj leži.«

»Rezika, kje je otrok?«

Sedaj skoči tudi on iz voza; nekdo se je ponesrečil. — Vročje srce ne pusti Dunajčana mirno sedeti.

Hiti na kraj nesreče.

Tam leži —. Strašno razmesarjen — a obraz je nedotaknjen — lasje zmedeni —.

»Za božjo voljo. To je — Makso.«

* * *

V prihodnjem vlaku zopet vidimo našega znanca.

Pogled njegov ni več jasen, vesel, ampak temen, žalosten, izrazljivo kaže veliko bol.

Divje se pode misli v njegovi glavi. Ena izpodrine drugo. Kaj je gnalo njegovega pri-

poslanec! G. Roškar je bodril mladeniče, naj ostanejo zvesti svojemu verskemu prepričanju in zvesti v ljubezni do mile slovenske domovine. Beseda mu je tekla gladko in njegovo glas je mogočno zvenel po zborovališču. Njegove besede so bile sprejete s splošnim hrupnim odobravanjem.

Mladeniči nastopajo.

Predaleč bi nas vodilo, ako bi hoteli tokrat objaviti vse govore mladeničev, ki so nastopali sedaj zaporedoma iz različnih župnij. Govorili pa so mladeniči: Ver iz Krčevine pri Ptuj, Fras Anton iz Sv. Petra pri Mariboru, Grandošek iz Spod. Kungote, Caf iz Sv. Benedikta, Stranjšak od Sv. Jurija ob Ščavnici, Nemeč Radoslav iz Sv. Jurija ob Ščavnici, Janez Domitar iz Sv. Barbare in Zmavc iz Sv. Ruperta. Zglasili so se še tudi drugi mladeniči, a niso prišli več k besedi, zborovanje se je moralo zaključiti, ker je čas hitro potekel in se je trebalo pripraviti na odhod. Župan Rop je zaključil s trikratnim »živijo« na papeža in cesarja zborovanje.

Mladeniči so govorili izborna. Njih korajžen nastop, njih odločna beseda, njihovo globoko versko mišljenje in njihova ognjevita ljubezen do slovenske domovine, vse to je kar očaralo zborovalce. Naprej po začeti poti in naša domovina bo še doživela lepe čase!

Nasprotniki izzivajo.

Trgovec Sedminek, ki je zajedno tudi župan trga Sv. Lenart, kateri trg je proslul zaradi nemškega goljufa Mravljaka, je naše mladeniče zelo slabo sodil. Dal je nastopiti požarno brambo, da bi brizgala na naše mladeniče. To je seveda naše mladeniče izzivalo in treba je bilo mnogo pomirjevalnih besed. Mnogi so se vprašali: Ali trgovec Sedminek tudi pred svojo trgovino nastavlja požarno brambo, da poskropi vsakega Slovenca, ki bi se upal vstopiti v nemško trgovino?

Zelo izzivalno se je vedel tudi sin mizarja Senekoviča. Temu kaj hudo de, da slovenski mladeniči niso narodne izdajice. Ta mizarjev sin se je vedel celi čas kakor kak župan ter bil desna roka policaja Živka. Oče mizar bi lahko fanta poklical domov, da bi bil doma miren, a tega ni storil. Rakve pa oče mizar radi prodajajo Slovincem, takrat jih ne pustijo izzivati po svojem sinu.

Zraven pa je bilo pred zborovališčem tudi vse polno nemškutarških barab in nemškutarške fakinaže, katere imenoma ne poznamo. Ti so neprestano zmerjali naše mladeniče, jih suvali, psovali in tako dalje. Slovenski mladeniči so jih sicer odločno zavračali,

jatelja k samomoru? — — — Bil je veren, priden, pošten mladenič! Mogoče nesrečna ljubezen — slab finančni položaj — hudo delstvo — to gotovo ne! — gnjus nad življenjem — — —

Ne more na jasno — — —

Uganka je rešena. Pismo do njega je dobil pri svoji sestri — pismo od Maksa.

Vesela družba samih prostomisljenikov in brezvercev, njih veselost mi je dopadala — Visoko smo igrali — zaigral 30.000 goldinarjev in — vero. Moli zame — — —

Dolgo, dolgo je sedel zamišljen z zaprtimi očmi — — —

Lahno ga potiplje mehka roka.

»Karol, ti si lačen, truden, moraš vendar jesti!«

»Sedaj ne, pojdi, prosim, pusti me samega!«

Tiho odide kakor je prišla.

Zaradi tega — radi tega ni nič pisal. Mogoče, ko bi bil tu — toda kdo ve? — — —

Ubogi Makso! Najprvo so te oropali vere, potem se te je polastil demon igranja in ti si — podlegal.

In mladi umetnik zapriseže nevero povsod pobijati, nevero in strast do igranja.

vendar dostojno, kakor se spodobi olikanim ljudem.

Ko smo gledali nastop naših nasprotnikov, zdelo se nam je, da so se hoteli pokazati danes v pravi svoji luči slovenskim mladeničem. S tem so nam zelo olajšali svojo nalogo, kajti sedaj bo vsak slovenski mladenič rad verjel, kar se piše o naših narodnih nasprotnikih.

Mladeniči!

To zborovanje vas naj med drugim to uči, da morete svoje prijatelje iskati le v zavednih slovenskih vrstah. Držite se torej vedno trdno gesla: Svoji k svojim! Slovenci k Slovincem! To zborovanje naj vam tudi odpre oči, kako nestrpni so nemškutarji do vas zavednih Slovencev. Pri Sv. Trojici niste mogli dobiti niti zborovalnega prostora, v št. Lenartu pa so na tak način ravnali z vami, kakor da bi vi ne stali na slovenski zemlji. Tokrat so se vam pokazali v pravi luči, spomnite se tega, kadar pridejo pred vas s sladkimi obrazi. Ogibajte se jih kot svojih nasprotnikov!

Pozdravi.

Maribor. Živeli rojaki! V organizaciji mladine je bodočnost domovine; le krepko naprej! — Bogoslovci iz Slovenskih goric.

Št. Ilj pri Mariboru. Pozdravljeni mladeniči in vrli vaši voditelji! — Šentiljski mladeniči.

Celje. Mladeničem Slovenskih goric najiskrenejši pozdrav! Bog z Vami! — Marjina družba mladeničev v Celju.

Šmarje pri Jelšah. Pozdravljam vas, zakličite skupno: Složni smo Slovenje sini, zvesti svoji domovini vedno biti hočemo! — Dr. Somrek.

Ljubljana. Lepšega prizora na božjem svetu ni, kakor pošten, kreposten mladenič in veselejše pojava na slovenski zemlji ni, kakor poštenih mladeničev veselo združevanje. S celim srcem se veselimo takih sijajnih shodov. Živeli, živeli, živeli vrli mladeniči, naj se množe, naj se krepe vaše čete, da bo vsa slovenjštajerska mladina ena velika armada, ki idi z Bogom in Marijo v boj za vero našo in naš dom. — Uredništvo »Bogoljuba« v Ljubljani.

Fohndorf. Iskrene pozdrave slovenskim korenjakom iz daljne tujine! — Ivan Kurbus, Lenart Zemlič.

Dobrna pri Celju. Po kraju oddaljeni, a v duhu smo združeni z vami; Bog blagoslovi naše delo! Bodite srčno pozdravljeni! Živeli slovenski mladeniči! — Mladeniška zveza na Dobrni pri Celju.

Dopisi.

Sv. Križ pri Ljutomeru. (Čuden oklic.) Znani dopisnik ptujskega »Štajerca« je v nedeljo, dne 5. julija dal oklicati na javnem trgu pred cerkvijo, da izplača tistemu, ki dokaže, da je on nemčur, 100 K nagrade. Objednem trdi, da on svoje narodnosti nikdar ne zataji, čeravno tudi Nemcev ne sovraži. Z ozirom na vse to si dovoljujem nekaj skromnih besed napisati. Nočem pa naravnost ali pozitivno dokazati, ali je dopisnik, ki je dal to oklicati nemčur ali ne, ker ne potrebujem ravno tako krvavo tistih obljubljenih kron in tudi vem, da bi jih težko kedaj dobil. Toliko pa se predrzmem trditi, da vsakteri, ki podpira znani nemčurski list, na katerem kaže vsaka črka svojo nemčursko lice, je nemčurskega mišljenja, kajti razni inserati so sicer natiskani v slovenščini, pa vendar z nemškimi črkami in tudi lepa slovenska imena se zmiraj pačijo z blaženo nemščino. Kdor toraj podpira ta nemčurski list, bodisi z dopisovanjem ali razširjanjem, ta se gotovo pripogiba k nam sovražni nemčurski stranki, kajti vsak narodno-zaveden Slovenec se sramuje tega kramarskega ničvrednega lista, ki vedno blati sv. vero in duhovnike, hvali pa le nemštvo in nemške trgovce. In ravno omenjeni dopisnik je strasten zagovornik

»Štajerčev«. Ako pa trdi, da svoje narodnosti ne zataji, ako tudi Nemcev ne sovraži, mu to rad priznam, kajti noben pošten in zaveden Slovenec ne sovraži Nemcev, marveč jih ljubi in živi z njimi v miru in prijaznosti, četudi se jim ne pusti strahovati in vladati.

Omenjeni oklic je povzročil med ljudstvom obilno opravičenega smeha. Dal se je oklicati, da ni nemčur!

Iz Ormoža. (Čebelarski tečaj pri Sv. Andražu v Slov. gor.) Dne 28. in 29. junija t. l. vršil se je pri Sv. Andražu v Slov. gor. čebelarski tečaj, kojega je sklical g. Janez Jurančič, čebelar in učitelj čebeloreje istotam. Uvažujoč, da je čebelarstvo med štajerskimi Slovenci še prav zanemarjena stroka narodnega gospodarstva in želeč čebelarstvo nekoliko povzdigniti in razširiti ter tako odkriti slovenskemu kmetu nov vir lepih in lahkih dohodkov, poklical je vrli g. Jurančič štajerske Slovence brez razločka stanu k prijaznemu Sv. Andražu, da jih seznanijo z najvažnejšimi nazori umne čebeloreje. In njegov klic ni ostal neuslišan, kajti ob otvoritvi čebelarskega tečaja se je zbralo v nedeljo, 28. junija t. l. v št. andraževski šoli okoli 100 slušateljev-čebelarjev. Ogromno večino so tvorili vrli slovenski kmetje in posestniki. Prvotno smo mislili, da je večina slušateljev iz domače št. andraževske župnije, a kmalu smo se prepričali, da je razun teh bilo veliko več vdeležencev iz bolj oddaljenih krajev, osobito iz ljutomerskega, ormoškega in št. lenartskega okraja, nadalje iz ptujskega polja in Haloz. Pojedini zastopniki pa so bili tudi iz celjskega, brežiškega in slovenjgraškega političnega okraja, tako da je na tem čebelarskem shodu bil zastopan res ves del slovenske Štajerske. Razun v ogromni večini zbranih posestnikov in kmetov je bilo po kakih 15 vdeležencih častno zastopano tudi spodnještajersko slovensko učiteljsstvo, ki je s tem zopet pokazalo, da se zanima za vsak pojav na narodnogospodarskem polju in da je drage volje vedno med onimi, ki bi radi dvigali blagostanje ubožnega slovenskega naroda.

Tečaj je otvoril g. sklicatelj Jurančič s srčnim pozdravom do vseh navzočih. Izrazil je svoje posebno veselje nad mnogobrojno vdeležbo in izrekel željo, da bi ta prvi čebelarski tečaj v tem kraju obrnil obilo dobrega sadu. Od 8.—10. ure so potem trajala teoretična predavanja o čebeloreji. Ob 10. uri dopoldne pa smo se vsi slušatelji podali na čebelno stališče g. Matjašiča, ki je od šole pri Sv. Andražu oddaljeno le par minut. Tukaj je gospod sklicatelj Jurančič skozi 2 uri praktično razkazoval različna čebelarska opravila in je drage volje odgovarjal na mnoga vprašanja in interpelacije, ki so se stavile do njega od vseh strani. Jako poučljivo je tudi bilo, kako je g. Jurančič napravil umetni roj. Ker se v zato določenem panju matica dolgo ni dala najti, trajala je naprava umetnega roja precej dolgo. A mi slušatelji smo radi vstrajali kljub grozni vročini, ki je bila isti dan in kljub temu, da so čebele obkroževale mnogoštevilno zbrane čebelarje v prav gostih rojih. Nikdo se čebel ni bal in tudi čebele niso nikomur nič žalega storile, čuteč menda, da so to sami dobri njih zaščitniki in prijatelji. Ko smo si še ogledali okusno in praktično urejen čebelnjak in različna čebelarska orodja g. Matjašiča, odzvonilo je že poldne in šli smo se telesno krepčat.

Popoldne od 2.—4. ure je bilo zopet v šoli predavanje, a ob 4. uri smo vsi slušatelji izleteli na dom gospoda sklicatelja, kamor je od Sv. Andraža kakih 20 minut. Tukaj smo si ogledali vzorno urejen čebelnjak in paviljončke različne velikosti, a g. Jurančič nam je razkazoval različna čebelarska orodja, ki so se vsa odlikovala po svoji prosti, a vendar praktični sestavi. G. sklicatelj je opetovano povdarjal, da on s prostimi orodji, ki si jih največ sam naredi ali pa da napraviti pri domačih rokodelcih, ravno tako dobro ali pa še boljše izhaja, kakor bi izhajal z različnimi